

KM 1/05 Innstilling fra protokollkomiteen

Saksdokumenter:

Dokument 1.1/05 Saksorientering
Dokument 1.2/05 Innstilling fra protokollkomiteen

Innstilling fra protokollkomiteen

Protokollkomiteen har hatt tre møter siden Kirkemøtet 2004.

Medlemmene i protokollkomiteen har gjennomgått vedtaksprotokollen fra Kirkemøtet 2004 før utsendelse. Protokollkomiteen har før kirkemøtet 2005 kontrollert oppfølgingen av vedtakene fra Kirkemøtet 2004, og når det har vært aktuelt, tidligere vedtak. Komiteen har tatt utgangspunkt i protokollene fra Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd og opplysninger fra sentralkirkelig råds sekretariat. Komiteen har hatt samtale med medlemmer i KR/AU.

På dette grunnlag finner Protokollkomiteen at de tre rådene har fulgt opp Kirkemøtets vedtak på en tilfredsstillende måte, med unntak av en sak som vi kommenterer senere i innstillingen.

Sekretariatet har gjennom sine arbeidsrutiner gitt Protokollkomiteen gode arbeidsvilkår.

KM og de sentralkirkelige rådene

Medlemmer av Kirkemøtet 2004 ba protokollkomiteen (PK) reflektere over sider av Kirkemøtets (KM), Kirkerådets (KR) og sekretariatets arbeid. Spesielt ble PK utfordret til å vurdere framdriften av vedtakene på KM. PK er usikker på om dette er en oppgave for komiteen ut fra nåværende mandat og retningslinjer. Mandatet for PK ble vedtatt av KM 1987. I løpet av disse snart 20 år er det skjedd en utvikling innen KR sitt arbeid og oppgaver, uten at PK sitt mandat er drøftet eller revidert. PK ser behovet for en drøfting og eventuell ajourføring av mandatet.

Med bakgrunn i utfordringene gitt på siste KM og med tanke på endringer av oppgaver og organisering av de sentralkirkelige råd siden 1987, sendte PK 09.05.05 brev til KR med forslag om å sette ned et utvalg for å gjennomgå mandat og retningslinjer for PK. PK avventer KR's behandling.

PK har merket seg at Samisk kirkeråd har protokollert behovet for mer administrativ hjelp for å kunne løse oppgavene det har.

Prøveordningen for nominasjon m.v. ved utnevning av biskop

KR har siden siste KM deltatt i to nominasjoner etter "Prøveordning for nominasjon m.v. ved utnemning av biskop". PK bygger sin innstilling på protokoller fra KR, KR/AU, vedtak i KM (KM10/03), forskrift av 30.06.04 fra Kultur- og kirke departementet (departementet) og

samtale med tre medlemmer i KR/AU. PK har i ettertid mottatt en skriftlig orientering om KR/AUs telefonmøte 23.12.04. Sitat fra den er merket "tm".

KM 2003 behandlet i sak KM10/03 "Reglar om nominasjon ved utnemning av biskop". I komiteens merknader til saken heter det: "Kyrkjemøtet har ikkje mynde til på eige hand å gjere vedtak om å gjennomføre eit forsøk med nominasjon av biskop etter ei ordning som medfører avvik frå den gjeldande". Derfor innledes hvert hovedpunkt med ordene "Kyrkjemøtet går inn for" (punkt A), "Kyrkjemøtet ber Kongen om" (Punkt B) og "Kyrkjemøtet ber ... departementet" (Punkt C). 30.06.04 kunngjorde departementet "Prøveordning for nominasjon m.v. ved utnevning av biskop".

25.09.04, 3 uker før departementet sendte ut brev om avstemmingsprosessen i forbindelse med utnevning av ny biskop i Oslo, klargjorde en representant for departementet i media at tellemåten ville være som tidligere. Leder i KR/AU protesterte både i media og i samtaler med departementet og argumenterte for KM sitt forslag om vekting av stemmene, uten å få tilslutning. Da resultatet av avstemmingen ble kunngjort 12.12.04, reagerte KR/AU og ønsket "å synliggjøre Kirkemøtets vedtak." Leder i KR tok 22.12.04 "uformell telefonkontakt med ni av Kirkerådets medlemmer om saken". (tm). Dagen etter ble tre medlemmer i KR/AU i telefonmøte enige om å intervju og vurdere fire kandidater. På sitt møte 01.02.05 innstilte KR fire kandidater til biskop.

PK ønsker å gi følgende vurderinger:

a) Formelt grunnlag

Uenighet med departementet om og prosessen med å utvide antall kandidater fra tre til fire ble aldri drøftet på noe nivå over KR/AU før møtet i KR 01.02.05. Verken KR, på møter 2.11.04 og 17.11.04, eller KM, samlet 15. - 20.11.04, ble informert om uenigheten eller invitert til å gi en prinsipiell tilbakemelding. Da 3 medlemmer i KR/AU avgjorde veien videre i telefonmøte 23.12.04, var det etter at leder dagen før hadde "uformell telefonsamtale" (tm) med ni medlemmer i KR enkeltvis. PK mener at KR/AU burde sikret seg et formelt grunnlag. Vedtak mangler, og KR har ikke mottatt referat fra KR/AU sitt telefonmøte.

b) "Synliggjøre Kirkemøtets vedtak": vekting, 3 kandidater, intervju

I følge tilsendt orientering til PK ønsket KR/AU "å synliggjøre Kirkemøtets vedtak" fra 2003. PK merker seg at KR valgte å følge KMs vedtak i punkt A 9 i sak KM 10/03 om vekting av stemmene, mens deler av punkt A 10 og punkt B i samme KM-vedtak så rådet bort fra. PK har ikke sett sakspapir som vurderer KR's uenighet med deler av departementets prøveordning av 30. juni 2004 og hvilke deler av vedtak KM 10/03 en ville velge å følge eller se bort fra.

I punktene A 10 og B slår KM fast at det forutsetter at bispedømmeråd, biskoper, kirkeråd og regjering skal forholde seg til de tre kandidater som får flest stemmer. Kravet fra KM 2000 om at kongen utnevner "en av de tre med sterkest kirkelig votum" ble i punkt B formulert slik: "Kyrkjemøtet ber Kongen om å utnevne ein av dei tre kandidatane som totalt har fått flest røyster." I departementets prøveordning er dette delvis imøtekommet med følgende ordlyd i § 7: "Departementet innstiller en av de tre som totalt har fått flest stemmer, til embetet."

I stedet for å velge departementets tradisjonelle utregning eller markere uenighet ved å følge den utregning som KM foreslo, begge avgrenset til tre kandidater, bestemte KR å utvide antallet til fire kandidater for å få med alle som var blant de tre første i begge utregninger.

Med KR's vedtak kunne regjeringen velge blant flere enn tre kandidater og likevel argumentere med å ha kirkelig basis. KR's vedtak skapte usikkerhet om kirkens prinsipielle syn.

Leder i KR skrev til departementet 17.02.05 at "mot fire stemmer besluttet rådet å vurdere og rangere alle fire kandidater, men det er enighet om at det i framtiden bare bør være tre." PK kan ikke finne denne enighet beskrevet i referat eller vedtak fra KR-møtet 01.02.05. PK betrakter KR's vedtak som fattet i en spesiell situasjon og i strid med KM's vedtak.

Dersom KR skulle "synliggjøre Kirkemøtets vedtak", burde rådet også vurdert punkt A10 om intervju og sammensetning av intervjugruppe.

c) Saksbehandling

På møte 13.-14.09.04 vedtok KR å frikoble sekretariatet i "saker som vedrører bispenominasjonen i Oslo bispedømme" og la KR/AU være saksforbereder. Begrunnelsen var at KR's direktør var blant de nominerte. PK mener dette vedtak har skapt problemer. KR overskuet ikke omfanget av oppgavene som KR/AU fikk som saksbehandlere.

På telefonmøtet 23.12.04 anså KR/AU nok en "kandidat til vurdering i Kirkerådet, Oslo bispedømmeråd og landets biskoper". (tm) PK savner referat til KR om dette AU-møtet og brev eller e-post om kontakten mellom KR/AU og de nevnte to instanser. Det finnes heller ikke arkivert notat eller korrespondanse mellom KR/AU og departementet.

PK mener det var uheldig at KR/AU i denne saken hadde sekretariatsansvar samtidig som medlemmene ivaretok sine AU-verv og i sterkere grad enn vanlig var aktive i presse og media. Etter samtale med representanter for KR/AU er konklusjonen at alle forberedelser, all kontakt med andre instanser, utveksling av informasjon og avtaler i to måneder etter KR-møtet 17.11.04 er gjort muntlig av medlemmene i KR/AU. Fra denne perioden finnes intet skriftlig materiale i KR sine arkiv. Dette er ikke akseptabelt. Saksbehandlingsrutiner ble neglisjert, og det er vanskelig i ettertid å følge KR og KR/AUs arbeid. Dersom KR i en ny situasjon anser de ansatte i KR's sekretariatet som inhabile, bør rådet vurdere å leie annen sekretærhjelp.

Plenumsbehandling

Dirigent: Trond Gran
Protokollkomiteens leder: Ingmar Areklett:

Disse hadde ordet:

Thor Bjarne Bore.

Kirkemøtets vedtak

Innstillingen fra protokollkomiteen tas til etterretning.